

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Снежана Мургова, д.м

ръководител катедра „Очни болести, УНГ болести и ЛЧХ“ към Медицински университет - Плевен, външен член на научното жури, назначено със заповед № Р-109-170/28.04.2026 г. на Ректора на МУ-Варна, на основание ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности в МУ - Варна

относно

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „ Доктор “ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1.

Медицина, по докторска програма „Офталмология“ на д-р **Мария Стоева Стоева-Миланова**, докторант в редовна форма на обучение, на тема „**Контрол на миопията**“, с научен ръководител чл. кор. проф. д-р Христина Николова Групчева, д.м.н. FEBO, FICO (Hon), FBCLA, FIACLE

Биографични данни: Д-р Мария Стоева Стоева-Миланова завършва медицина в Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна през 2002 г. Придобива специалност „Очни болести“ през 2016 г. От 2018 година е преподавател към УС „Оптометрия и професионални болести“, Факултет по обществено здравеопазване, МУ – Варна, а от 2019 г. работи като лекар-офталмолог в УСБОБАЛ – Варна. През 2019 г., д-р Стоева е зачислена в редовна докторантура.

Актуалност на проблема: Нарастващата честота на миопията в световен мащаб, връзката ѝ с различни очни усложнения и потенциална инвалидизация, както и изместването на възрастта на поява към все по-млади възрастови групи превръща тази аметропия в социално-значим проблем, и прави темата на дисертационния труд актуална. Все по-ранната поява на миопия се явява рисков фактор за нейните прогресия и потенциални очни компликации, което налага необходимостта от провеждане на проучвания, свързани с нейния контрол. Наред с отражението върху индивидуалното здраве, миопията води и до сериозни социални и икономически последици. Разходите, свързани с лечението, повишеният риск от зрителни увреждания и увеличаващото се

финансово натоварване върху здравните системи превръщат изследванията, насочени към контрола на миопията, в особено значима и актуална област.

Структура на дисертационния труд: Представеният ми за становище дисертационен труд е с обем 225 страници, съдържа 34 таблици и 49 фигури. Състои се от 5 глави, съответстващи на целта и поставените задачи.

Литературен обзор: Представеният литературен обзор е задълбочен и добре структуриран, подкрепен с подходящо адаптирани таблици и фигури. Подробно са анализирани патофизиологията и епидемиологията на миопията, рисковите фактори за нейната поява и прогресия, както и съвременните методи за контрол и приложението им в световен мащаб. Отделено е внимание и на най-новите тенденции в тази област. Формулирани са три основни извода, които аргументират необходимостта от провеждането на задълбочено изследване, залегнало в основата на настоящия дисертационен труд.

Цел и задачи: Целта е ясно формулирана - проспективно изследване и анализ на демографските характеристики и степен на миопията, както и оценка на клиничната ефикасност на приложените методи за контрол на късогледство.

За постигане на посочената цел са поставени 6 задачи.

Материал и методи: Проучването е проведено на територията на Университетска специализирана болница по очни болести за активно лечение, УСБОБАЛ – Варна в периода 2020–2025 г. и обхваща 92 пациенти, разпределени в хомогенни групи по предварително определени критерии. Използвани са съвременни документални, социологически и клинични методи на изследване. Получените данни са обработени с подходящи статистически методи, гарантиращи достоверност на резултатите.

Резултати: Всички поставени задачи са изпълнени, като резултатите са подробно представени и добре онагледени в табличен и графичен вид. Пациентите са разпределени в четири терапевтични групи, балансирани по пол и степен на миопия, което осигурява надеждност и статистическа достоверност на анализа. По отношение на сферичния еквивалент (SE), 78% от участниците са с нискостепенна миопия, а близо 82% – с астигматизъм, при средни стойности на SE -4.27 D и Cyl -0.82 D. Установено е преобладаване на женския пол, както и на пациентите, прекарващи между 3 и 6 часа дневно в работа на близка дистанция и между 1 и 3 часа на открито. При 56 от изследваните е установена фамилна обремененост за миопия, като при 31 и двамата родители са миопи.

По-високи показатели за качество на живот са отчетени при пациентите, използващи мултифокални контактни лещи и Ortho-K лещи. Участниците с миопия над -6.00 D демонстрират по-високи нива на тревожност и по-ниско зрително качество в сравнение с останалите групи. Най-слаба прогресия на аксиалната дължина (AL) е наблюдавана при пациентите с Ortho-K лещи и на атропинова терапия, докато най-висока прогресия е установена в контролната група с очила ($p < 0.001$). Групата с Ortho-K лещи показва статистически значима най-ниска прогресия както на AL, така и на SE, следвана от групата на атропинова терапия, особено в сравнение с пациентите, използващи меки контактни лещи и очила.

Наблюдава се тенденция към увеличаване на AL, по-изразена след първата година от приложението на съответния метод за контрол на миопията, както и очаквано задълбочаване на отрицателните стойности на SE при прогресираща миопия. По-бърза прогресия на SE и AL е установена при пациентите на възраст между 8 и 12 години, както и при женския пол. Като основни рискови фактори за прогресия на миопията се определят женският пол, наличие на двама родители с миопия, годишна прогресия на SE ≤ 1.00 D, ранна възраст на поява ≤ 13 години и стойности на SE ≤ -6.00 D. Анализът на въпросниците позволява допълнителна оценка на качеството на живот, зрителния комфорт и нивата на тревожност при пациентите с миопия.

Дискусия и изводи: Дискусията представя последователен и задълбочен анализ на получените резултати, като тяхната значимост е аргументирана чрез съпоставка с данни от международната научна литература. Изводите са ясно формулирани и следват логическата последователност на получените резултати.

Приноси: Приносите на дисертационния труд са ясно формулирани в познавателен, научно-приложен и практически аспект. Извършен е задълбочен анализ на съвременната научна литература, свързана с епидемиологията, механизмите на прогресия и съвременните методи за контрол на миопията в детска и юношеска възраст. Особена стойност има направената оценка на ефективността на различните подходи за контрол на миопията, включително влиянието им върху качеството на живот, субективната симптоматика и прогресията на сферичния еквивалент и аксиалната дължина.

Във връзка с дисертационния труд д-р Стоева-Миланова представя две публикации.

Авторефератът е структуриран в съответствие с изискванията, като съдържанието му съответства на дисертационният труд.

Заключение

Дисертационният труд на д-р Стоева-Миланова е оригинален. В разработката ясно личат задълбочени познания, сериозна научноизследователска работа и професионален подход към разглежданата проблематика. Целта на това проучване и свързаните с нея задачи са изпълнени. Трудът е структуриран съгласно ЗРАСРБ и критериите за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, посочени в Правилника на МУ - Варна. Актуалността на темата, обема и качеството на проведеното изследване, както и на постигнатите резултати и приноси ми дават основание да дам **своята положителна оценка** на дисертационния труд на д-р Мария Стоева-Миланова на тема “Контрол на миопията” и да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на научна и образователна степен „доктор“ на д-р Мария Стоева Стоева-Миланова по научната специалност „Офталмология“.

гр. Плевен

29.05 .2026 г.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

проф. д-р Снежана Мургова, д.м